

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 8 oparte na *Programie nauczania geografii w sp– Planeta Nowa* autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic

I. Formy bieżącego sprawdzania postępów ucznia

	Forma	Zakres treści	Częstotliwość	Zasady
1. Prace pisemne w klasie	sprawdziany pisemne (trwające 30 min lub dłużej)	<ul style="list-style-type: none"> • jeden dział obszerny lub dwa mniejsze działy 	minimum dwa w półroczu	<ul style="list-style-type: none"> • zapowiadane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem • adnotacja w dzienniku lekcyjnym • poprzedzone lekcją powtórzeniową, na której nauczyciel informuje uczniów o narzędziach sprawdzających
	kartkówki (trwające do 20 min)	<ul style="list-style-type: none"> • zagadnienia z trzech ostatnich tematów lekcji 	minimum jedna w półroczu	<ul style="list-style-type: none"> • zapowiedziane na poprzedzającej lekcji
2. Prace domowe	pisemne	<ul style="list-style-type: none"> • materiał nauczania z bieżącej lekcji lub przygotowanie materiału dotyczącego nowego tematu 	minimum dwie w półroczu	<ul style="list-style-type: none"> • ocenie może podlegać wybiórczo kilka prac
	w innej formie	<ul style="list-style-type: none"> • prace badawcze, np.: prowadzenie doświadczeń, wykonywanie modeli • prace dodatkowe, np.: wykonywanie plakatów, planszy, pomocy dydaktycznych 		
3. Odpowiedzi ustne		<ul style="list-style-type: none"> • materiał z danej partii materiału 	minimum jedna w półroczu	<ul style="list-style-type: none"> • bez zapowiedzi
4. Praca na lekcji (indywidualna lub zespołowa)		<ul style="list-style-type: none"> • bieżący materiał nauczania 	minimum dwie oceny w półroczu	<ul style="list-style-type: none"> • ocenie podlegają: aktywność, zaangażowanie, umiejętność pracy samodzielnej oraz praca w grupie

- Po każdym bloku tematycznym przeprowadzany jest sprawdzian osiągnięć ucznia.
- Sprawdziany pisemne są obowiązkowe.
  - Uczeń, który nie zgłosił się na sprawdzian z przyczyn usprawiedliwionych, musi przystąpić do niego w ciągu dwóch

tygodni od daty powrotu do szkoły.

- Jeżeli nieobecność na sprawdzianie jest nieusprawiedliwiona, uczeń przystępuje do niego na pierwszej lekcji, na którą przyszedł.
- Każdy uczeń na własną prośbę ma prawo pisać sprawdzian poprawkowy (formę oraz termin ustala z nauczycielem). Obie oceny są wpisywane do dziennika, a pod uwagę jest brana ocena poprawkowa.
- Uczeń otrzymuje za swoje osiągnięcia w danym roku szkolnym oceny: śródroczną i roczną. Wystawia je nauczyciel na podstawie wagi ocen cząstkowych ze wszystkich form aktywności ucznia.
- Kontroli i ocenie podlegają prace pisemne (np. odpowiedzi na pytania, ćwiczenia), wypowiedzi ustne (np. kilkudzaniowa odpowiedź, udział w dyskusji, prezentacja pracy własnej i grupy), prace praktyczne.
- Pisemne prace uczniów sprawdzane są w terminie nie przekraczającym 14 dni od daty oddania prac przez uczniów.
- Każdą ocenę niższą można poprawić w ciągu dwóch tygodni, kierując się zasadą, że ocenę z odpowiedzi poprawia się ustnie, wypowiedź pisemną – pisemnie.
- Uczeń otrzymuje ocenione pisemne prace (w tym sprawdziany) do wglądu na lekcji.
- Rodzice otrzymują ocenione pisemne prace swoich dzieci (sprawdziany) do wglądu podczas dni otwartych.
- Poza ocenami aktywność dzieci zaznaczana jest w postaci plusów (+).
- Uczeń ubiegający się o roczną ocenę klasyfikacyjną wyższą niż przewidywana powinien zgłosić się do nauczyciela przedmiotu, aby ustalić zakres wiedzy i umiejętności wymaganych na ocenę wyższą. Jeżeli w terminie zgodnym z zapisem w Statucie Szkoły (dwa tygodnie przed zakończeniem roku szkolnego) uczeń wykaże się wymaganą wiedzą i umiejętnościami, możliwe jest uzyskanie oceny wyższej.
- Odpowiednio do możliwości psychofizycznych ucznia oraz potrzeb rozwojowych i edukacyjnych indywidualizuje się pracę z uczniem.

Możliwe dostosowania to min.: wydłużenie czasu pracy, odczytywanie dłuższych tekstów podczas sprawdzianów i wykonywanych ćwiczeń, powtarne i dokładne tłumaczenie poleceń, zadawanie pytań naprowadzających.

Uczniowie posiadający orzeczenie lub opinię PP-P oceniani są z uwzględnieniem zaleceń zawartych w orzeczeniu/opinii PP-P.

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
I. Azja				

<p>Uczeń: ³⁵₁₇wskazuje na mapie położenie geograficzne Azji ³⁵₁₇wymienia formy ukształtowania powierzchni Azji ³⁵₁₇wymienia strefy klimatyczne Azji na podstawie mapy klimatycznej ³⁵₁₇wymienia największe rzeki Azji ³⁵₁₇wymienia strefy aktywności sejsmicznej w Azji na podstawie mapy geologicznej ³⁵₁₇wyjaśnia znaczenie terminu <i>wulkanizm</i> ³⁵₁₇odczytuje z mapy nazwy największych wulkanów w Azji ³⁵₁₇wskazuje na mapie zasięg Ognistego Pierścienia Pacyfiku ³⁵₁₇wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Azji ³⁵₁₇wymienia główne uprawy w Azji na podstawie mapy gospodarczej ³⁵₁₇określa cechy położenia Japonii na podstawie mapy ogólnogeograficznej ³⁵₁₇wymienia cechy środowiska naturalnego Japonii ³⁵₁₇wymienia główne uprawy w Japonii ³⁵₁₇określa cechy położenia Chin na podstawie mapy ogólnogeograficznej ³⁵₁₇lokalizuje na mapie ośrodki przemysłu zaawansowanych technologii w Chinach ³⁵₁₇wymienia główne uprawy w Chinach i opisuje ich rozmieszczenie na podstawie mapy gospodarczej ³⁵₁₇określa położenie geograficzne Indii ³⁵₁₇porównuje liczbę ludności Chin i Indii oraz odczytuje z wykresu ich prognozę ³⁵₁₇wymienia największe aglomeracje Indii i wskazuje je na mapie ³⁵₁₇wyjaśnia znaczenie terminu <i>slumsy</i> ³⁵₁₇wymienia główne rośliny uprawne w Indiach i wskazuje na mapie</p>	<p>Uczeń: ³⁵₁₇opisuje linię brzegową Azji na podstawie mapy świata ³⁵₁₇charakteryzuje zróżnicowanie środowiska geograficznego Azji ³⁵₁₇przedstawia kontrasty w ukształtowaniu powierzchni terenu Azji ³⁵₁₇omawia czynniki klimatyczne kształtujące klimat Azji ³⁵₁₇omawia strefy roślinne Azji ³⁵₁₇omawia budowę wulkanu na podstawie ilustracji ³⁵₁₇wymienia typy wulkanów i podaje ich główne cechy ³⁵₁₇wskazuje na mapie obszary Azji o korzystnych i niekorzystnych warunkach do rozwoju rolnictwa ³⁵₁₇wymienia czołówkę państw azjatyckich w światowych zbiorach roślin uprawnych na podstawie infografiki ³⁵₁₇charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Japonii ³⁵₁₇omawia strukturę zatrudnienia w Japonii na podstawie analizy danych statystycznych ³⁵₁₇omawia warunki naturalne rozwoju rolnictwa w Japonii ³⁵₁₇przedstawia cechy rolnictwa Japonii na podstawie analizy danych statystycznych ³⁵₁₇określa różnorodność cech środowiska geograficznego Chin na podstawie mapy tematycznej ³⁵₁₇omawia czynniki przyrodnicze sprzyjające osadnictwu w Chinach ³⁵₁₇przedstawia nierównomierne rozmieszczenie ludności Chin na podstawie mapy gęstości zaludnienia ³⁵₁₇omawia główne kierunki produkcji rolnej w Chinach ³⁵₁₇omawia cechy środowiska geograficznego Półwyspu Indyjskiego</p>	<p>Uczeń: ³⁵₁₇omawia budowę geologiczną Azji na podstawie mapy tematycznej ³⁵₁₇omawia cyrkulację monsunową i jej wpływ na klimat Azji ³⁵₁₇charakteryzuje kontrasty klimatyczne i roślinne w Azji na podstawie mapy tematycznej ³⁵₁₇omawia czynniki wpływające na układ sieci rzecznej w Azji ³⁵₁₇omawia płytową budowę litosfery na podstawie map tematycznych ³⁵₁₇wyjaśnia przyczyny występowania trzęsień ziemi i tsunami w Azji ³⁵₁₇opisuje przebieg trzęsienia ziemi ³⁵₁₇omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Azji ³⁵₁₇opisuje ekstremalne zjawiska klimatyczne i ich skutki w Japonii ³⁵₁₇opisuje skutki występowania tajfunów na obszarze Japonii ³⁵₁₇omawia bariery utrudniające rozwój gospodarki Japonii ³⁵₁₇omawia znaczenie i rolę transportu w gospodarce Japonii ³⁵₁₇omawia cechy gospodarki Chin ³⁵₁₇analizuje wielkości PKB w Chinach na tle innych krajów świata na podstawie danych statystycznych ³⁵₁₇charakteryzuje tradycyjne rolnictwo i warunki rozwoju rolnictwa Chin ³⁵₁₇przedstawia problemy demograficzne Indii ³⁵₁₇omawia system kastowy w Indiach ³⁵₁₇przedstawia zróżnicowanie indyjskiej edukacji ³⁵₁₇analizuje strukturę zatrudnienia i strukturę PKB Indii na podstawie wykresu ³⁵₁₇charakteryzuje przemysł przetwórczy Indii</p>	<p>Uczeń: ³⁵₁₇analizuje azjatyckie rekordy dotyczące rzeźby terenu, linii brzegowej i hydrosfery na podstawie infografiki ³⁵₁₇omawia powstawanie Himalajów i rowów oceanicznych ³⁵₁₇przedstawia sposoby zabezpieczania ludzi przed skutkami trzęsień ziemi ³⁵₁₇omawia warunki klimatyczne w Azji wpływające na rytm uprawy ryżu ³⁵₁₇omawia znaczenie uprawy ryżu dla krajów Azji Południowo-Wschodniej ³⁵₁₇wykazuje związek między budową geologiczną a występowaniem wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w Japonii ³⁵₁₇analizuje źródła gospodarczego rozwoju Japonii ³⁵₁₇charakteryzuje cechy nowoczesnej gospodarki Japonii oraz rodzaje produkcji przemysłowej ³⁵₁₇uzasadnia, że gospodarka Japonii należy do najnowocześniejszych na świecie ³⁵₁₇przedstawia problemy demograficzne i społeczne Chin z uwzględnieniem przyrostu naturalnego na podstawie analizy danych statystycznych ³⁵₁₇omawia znaczenie nowoczesnych kolei w rozwoju gospodarczym Chin ³⁵₁₇omawia kontrasty etniczne, językowe i religijne w Indiach ³⁵₁₇charakteryzuje cechy gospodarki Indii i możliwości ich rozwoju ³⁵₁₇omawia znaczenie ropy naftowej w rozwoju ekonomicznym państw Bliskiego Wschodu ³⁵₁₇omawia źródła konfliktów zbrojnych i terroryzmu na Bliskim Wschodzie</p>	<p>Uczeń: ³⁵₁₇wyjaśnia, dlaczego na wschodnich wybrzeżach Azji występuje wiele wulkanów ³⁵₁₇udowadnia słuszność stwierdzenia, że Azja to kontynent kontrastów geograficznych ³⁵₁₇omawia wpływ budowy geologicznej na występowanie rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami ³⁵₁₇ocenia skutki trzęsień ziemi dla obszarów gęsto zaludnionych ³⁵₁₇wyjaśnia na podstawie mapy ogólnogeograficznej i analizy danych statystycznych, dlaczego grunty orne mają niewielki udział w strukturze użytkowania ziemi w Azji ³⁵₁₇wykazuje związki między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej ³⁵₁₇ocenia znaczenie warunków przyrodniczych i czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii ³⁵₁₇omawia wpływ gospodarki Chin na gospodarkę światową ³⁵₁₇opisuje główne problemy indyjskiego społeczeństwa oraz przedstawia ich przyczyny ³⁵₁₇analizuje skutki występowania konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie</p>
---	--	---	--	---

<p>tematycznej regiony ich występowania</p> <p>³⁵₁₇wymienia surowce mineralne w Indiach i wskazuje na mapie regiony ich występowania</p> <p>³⁵₁₇określa położenie geograficzne Bliskiego Wschodu</p> <p>³⁵₁₇wymienia państwa leżące na Bliskim Wschodzie na podstawie mapy politycznej</p> <p>³⁵₁₇wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie</p>	<p>³⁵₁₇podaje przyczyny powstawania slumsów w Indiach</p> <p>³⁵₁₇omawia warunki uprawy roślin w Indiach na podstawie mapy tematycznej</p> <p>³⁵₁₇Charakteryzuje indyjską Dolinę Krzemową</p> <p>³⁵₁₇omawia cechy środowiska przyrodniczego Bliskiego Wschodu</p> <p>³⁵₁₇omawia wielkość zasobów ropy naftowej na świecie i na Bliskim Wschodzie na podstawie wykresu i mapy tematycznej</p> <p>³⁵₁₇przedstawia cele organizacji OPEC</p>	<p>³⁵₁₇omawia zróżnicowanie religijne na Bliskim Wschodzie</p> <p>³⁵₁₇omawia wpływ religii na życie muzułmanów</p> <p>³⁵₁₇przedstawia znaczenie przemysłu naftowego w krajach Bliskiego Wschodu</p>		
<p>II. Afryka</p>				

<p>Uczeń: ³⁵/₁₇ określa położenie matematyczno-geograficzne Afryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej</p> <p>³⁵/₁₇ wymienia strefy klimatyczne Afryki</p> <p>³⁵/₁₇ wymienia największe rzeki i jeziora Afryki</p> <p>³⁵/₁₇ wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Afryce</p> <p>³⁵/₁₇ wymienia główne uprawy w Afryce</p> <p>³⁵/₁₇ wymienia surowce mineralne Afryki na podstawie mapy gospodarczej</p> <p>³⁵/₁₇ wskazuje obszary występowania surowców mineralnych na terenie Afryki</p> <p>³⁵/₁₇ wymienia atrakcyjne turystycznie państwa Afryki</p> <p>³⁵/₁₇ określa położenie geograficzne Etiopii</p> <p>³⁵/₁₇ wyjaśnia różnicę między głodem a niedożywieniem</p> <p>³⁵/₁₇ wymienia państwa w Afryce dotknięte głodem i niedożywieniem</p> <p>³⁵/₁₇ określa położenie geograficzne Kenii</p> <p>³⁵/₁₇ wymienia obiekty turystyczne na terenie Kenii</p>	<p>Uczeń: ³⁵/₁₇ omawia cechy ukształtowania powierzchni Afryki</p> <p>³⁵/₁₇ wymienia cechy różnych typów klimatu w Afryce na podstawie klimatogramów</p> <p>³⁵/₁₇ charakteryzuje sieć rzeczną i jeziora Afryki</p> <p>³⁵/₁₇ omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Afryce</p> <p>³⁵/₁₇ charakteryzuje znaczenie hodowli zwierząt w krajach Afryki</p> <p>³⁵/₁₇ przedstawia zróżnicowanie PKB w różnych państwach Afryki na podstawie analizy danych statystycznych</p> <p>³⁵/₁₇ omawia przemysł wydobywczy w Afryce</p> <p>³⁵/₁₇ wskazuje państwa w Afryce dotknięte problemem głodu i niedożywienia na podstawie mapy tematycznej</p> <p>³⁵/₁₇ analizuje niedożywienie ludności w Afryce na podstawie wykresu</p> <p>³⁵/₁₇ przedstawia ruch turystyczny Kenii na podstawie analizy danych statystycznych</p>	<p>Uczeń: ³⁵/₁₇ omawia wpływ czynników klimatotwórczych na klimat Afryki</p> <p>³⁵/₁₇ omawia rozmieszczenie opadów atmosferycznych w Afryce na podstawie mapy klimatycznej</p> <p>³⁵/₁₇ omawia udział rolnictwa w strukturze zatrudnienia w wybranych państwach Afryki na podstawie wykresu</p> <p>³⁵/₁₇ omawia gospodarkę w strefie Sahelu</p> <p>³⁵/₁₇ omawia cechy gospodarki krajów Afryki na podstawie analizy danych statystycznych</p> <p>³⁵/₁₇ przedstawia nowoczesne działy gospodarki Afryki</p> <p>³⁵/₁₇ omawia rozwój i znaczenie usług w Afryce</p> <p>³⁵/₁₇ omawia przyczyny niedożywienia ludności w Etiopii</p> <p>³⁵/₁₇ opisuje zmiany w poziomie niedożywienia ludności Etiopii</p> <p>³⁵/₁₇ wymienia obiekty w Kenii wpisane na listę dziedzictwa UNESCO</p> <p>³⁵/₁₇ opisuje walory kulturowe Kenii na podstawie wybranych źródeł informacji</p>	<p>Uczeń: ³⁵/₁₇ omawia związek budowy geologicznej Afryki z powstawaniem rowów tektonicznych</p> <p>³⁵/₁₇ wyjaśnia cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej</p> <p>³⁵/₁₇ omawia przyczyny procesu pustynnienia w strefie Sahelu</p> <p>³⁵/₁₇ omawia typy rolnictwa w Afryce</p> <p>³⁵/₁₇ przedstawia czynniki ograniczające rozwój gospodarki w Afryce</p> <p>³⁵/₁₇ omawia skutki niedożywienia ludności w Etiopii</p> <p>³⁵/₁₇ omawia bariery ograniczające rozwój turystyki w Afryce</p> <p>³⁵/₁₇ omawia walory przyrodnicze Kenii wpływające na rozwój turystyki</p>	<p>Uczeń: ³⁵/₁₇ wyjaśnia istnienie strefowości klimatyczno-roślinno-glebowej w Afryce</p> <p>³⁵/₁₇ wyjaśnia związki między warunkami przyrodniczymi a możliwościami gospodarowania w strefie Sahelu</p> <p>³⁵/₁₇ ocenia skutki stosowania rolnictwa żarowo-odłogowego i plantacyjnego w Afryce Zachodniej</p> <p>³⁵/₁₇ przedstawia rolę chińskich inwestycji na kontynencie afrykańskim</p> <p>³⁵/₁₇ przedstawia sposoby walki z głodem ludności Afryki na przykładzie Etiopii</p> <p>³⁵/₁₇ określa związki między warunkami przyrodniczymi i kulturowymi a rozwojem turystyki na przykładzie Kenii</p> <p>³⁵/₁₇ przedstawia argumenty pomagające przełamywać stereotypy na temat Afryki</p>
<p>III. Ameryka Północna i Ameryka Południowa</p>				
<p>Uczeń: ³⁵/₁₇ określa położenie geograficzne Ameryki</p> <p>³⁵/₁₇ wymienia nazwy mórz i oceanów oblewających Amerykę Północną i Amerykę Południową</p>	<p>Uczeń: ³⁵/₁₇ wymienia nazwy państw leżących w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej</p> <p>³⁵/₁₇ podaje główne cechy ukształtowania powierzchni Ameryki</p>	<p>Uczeń: ³⁵/₁₇ charakteryzuje budowę geologiczną Ameryki</p> <p>³⁵/₁₇ omawia czynniki klimatyczne wpływające na klimat Ameryki</p> <p>³⁵/₁₇ porównuje strefy klimatyczne ze strefami roślinnymi w Ameryce</p>	<p>Uczeń: ³⁵/₁₇ wykazuje związek ukształtowania powierzchni z budową geologiczną w Ameryce</p> <p>³⁵/₁₇ omawia związek stref klimatycznych ze strefami roślinnymi w Ameryce</p> <p>³⁵/₁₇ przedstawia skutki występowania</p>	<p>Uczeń: ³⁵/₁₇ ustala prawidłowości w ukształtowaniu powierzchni Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie map tematycznych</p> <p>³⁵/₁₇ przedstawia sposoby ochrony przed nadchodzącym cyklonem na podstawie</p>

<p>³⁵₁₇ wymienia największe rzeki Ameryki i wskazuje je na mapie</p> <p>³⁵₁₇ wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tornado, cyklon tropikalny</i></p> <p>³⁵₁₇ wskazuje na mapie Aleję Tornad</p> <p>³⁵₁₇ wymienia nazwy wybranych cyklonów tropikalnych w XXI wieku</p> <p>³⁵₁₇ określa położenie geograficzne Amazonii</p> <p>³⁵₁₇ omawia florę i faunę lasów równikowych</p> <p>³⁵₁₇ podaje liczbę ludności Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie wykresu</p> <p>³⁵₁₇ wymienia główne odmiany człowieka zamieszkujące Amerykę</p> <p>³⁵₁₇ wyjaśnia znaczenie terminów: <i>urbanizacja, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja, megalopolis</i></p> <p>³⁵₁₇ wymienia obszary słabo i gęsto zaludnione w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej i wskazuje je na mapie</p> <p>³⁵₁₇ wymienia największe miasta i aglomeracje Ameryki Północnej i Ameryki Południowej i wskazuje na mapie</p> <p>³⁵₁₇ przedstawia położenie geograficzne Kanady na podstawie mapy ogólnogeograficznej</p> <p>³⁵₁₇ wymienia główne uprawy na terenie Kanady</p> <p>³⁵₁₇ wskazuje zasięg występowania głównych upraw w Kanadzie na mapie gospodarczej</p> <p>³⁵₁₇ określa położenie geograficzne Stanów Zjednoczonych</p> <p>³⁵₁₇ wyjaśnia znaczenie terminów: <i>produkt światowy brutto, technopolia</i></p>	<p>³⁵₁₇ wymienia strefy klimatyczne Ameryki</p> <p>³⁵₁₇ omawia przyczyny powstawania tornad i cyklonów tropikalnych</p> <p>³⁵₁₇ podaje główne rejony występowania cyklonów tropikalnych i kierunki ich przemieszczania się</p> <p>³⁵₁₇ podaje cechy środowiska geograficznego Amazonii</p> <p>³⁵₁₇ omawia cechy klimatu Amazonii</p> <p>³⁵₁₇ podaje przyczyny zróżnicowania etnicznego i kulturowego Ameryki</p> <p>³⁵₁₇ przedstawia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej</p> <p>³⁵₁₇ analizuje liczbę ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności państw Ameryki na podstawie mapy tematycznej</p> <p>³⁵₁₇ przedstawia cechy położenia geograficznego Kanady na podstawie mapy ogólnogeograficznej</p> <p>³⁵₁₇ omawia ukształtowanie powierzchni Kanady</p> <p>³⁵₁₇ przedstawia czynniki wpływające na klimat Kanady</p> <p>³⁵₁₇ omawia strukturę użytkowania ziemi w Kanadzie na podstawie wykresu</p> <p>³⁵₁₇ opisuje cechy położenia geograficznego Stanów Zjednoczonych</p> <p>³⁵₁₇ wymienia czynniki wpływające na rozwój Doliny Krzemowej</p> <p>³⁵₁₇ omawia strukturę użytkowania ziemi w Stanach Zjednoczonych na podstawie wykresu</p>	<p>³⁵₁₇ charakteryzuje wody powierzchniowe Ameryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej</p> <p>³⁵₁₇ omawia mechanizm powstawania tornad i cyklonów tropikalnych</p> <p>³⁵₁₇ podaje przyczyny wysokich rocznych sum opadów atmosferycznych w Amazonii</p> <p>³⁵₁₇ opisuje piętrowość wilgotnych lasów równikowych w Amazonii</p> <p>³⁵₁₇ omawia wielkie migracje w historii zasiedlania Ameryki</p> <p>³⁵₁₇ omawia zmiany liczby ludności w Ameryce na przestrzeni lat na podstawie wykresu</p> <p>³⁵₁₇ omawia rozwój miast Ameryki na podstawie wybranych źródeł</p> <p>³⁵₁₇ podaje przykłady megalopolis w Ameryce i wskazuje je na mapie</p> <p>³⁵₁₇ podaje przyczyny powstawania slumsów w wielkich miastach na przykładzie Ameryki Południowej</p> <p>³⁵₁₇ przedstawia zasięg występowania lasów w Kanadzie na podstawie mapy tematycznej</p> <p>³⁵₁₇ przedstawia miejsce Kanady w światowym eksporcie wybranych płodów rolnych na podstawie wykresu</p> <p>³⁵₁₇ omawia znaczenie przemysłu i jego kluczowe działy w Stanach Zjednoczonych</p> <p>³⁵₁₇ omawia cechy rolnictwa Stanów Zjednoczonych</p>	<p>tornad i cyklonów tropikalnych w Ameryce</p> <p>³⁵₁₇ omawia ekologiczne następstwa wylesiania Amazonii</p> <p>³⁵₁₇ podaje kierunki gospodarczego wykorzystania Amazonii</p> <p>³⁵₁₇ przedstawia sytuację rdzennej ludności w Ameryce</p> <p>³⁵₁₇ przedstawia negatywne skutki urbanizacji w Ameryce</p> <p>³⁵₁₇ określa cechy megalopolis w Ameryce Północnej</p> <p>³⁵₁₇ omawia czynniki wpływające na przebieg północnej granicy upraw i lasów w Kanadzie</p> <p>³⁵₁₇ opisuje cechy gospodarstw wielkoobszarowych na terenie Kanady</p> <p>³⁵₁₇ charakteryzuje wybrane wskaźniki rozwoju gospodarczego Stanów Zjednoczonych</p> <p>³⁵₁₇ omawia znaczenie usług wyspecjalizowanych w gospodarce Stanów Zjednoczonych</p> <p>³⁵₁₇ omawia przyczyny marnowania żywności na przykładzie Stanów Zjednoczonych</p>	<p>wybranych źródeł informacji</p> <p>³⁵₁₇ przedstawia działania człowieka mające na celu ochronę walorów przyrodniczych Amazonii</p> <p>³⁵₁₇ omawia skutki zanikania kultur pierwotnych na przykładzie Ameryki Północnej i Ameryki Południowej</p> <p>³⁵₁₇ opisuje problemy ludności mieszkających w slumsach na podstawie materiałów źródłowych</p> <p>³⁵₁₇ wykazuje zależność między ukształtowaniem powierzchni, cyrkulacją powietrza, odległością od morza, prądami morskimi a przebiegiem północnej granicy upraw i lasów w Kanadzie</p> <p>³⁵₁₇ omawia cechy charakterystyczne gospodarki Kanady z uwzględnieniem surowców mineralnych, rozwoju przemysłu i handlu</p> <p>³⁵₁₇ ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarki Stanów Zjednoczonych</p> <p>³⁵₁₇ ocenia rolę Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej na podstawie analizy danych statystycznych</p>
---	--	---	---	--

<p>³⁵₁₇wymienia główne działy przemysłu w Stanach Zjednoczonych</p> <p>³⁵₁₇wymienia rodzaje usług wyspecjalizowanych w Stanach Zjednoczonych</p>				
IV. Australia i Oceania				
<p>Uczeń:</p> <p>³⁵₁₇określa położenie geograficzne Australii i Oceanii</p> <p>³⁵₁₇wymienia największe pustynie Australii na podstawie mapy</p> <p>³⁵₁₇wyjaśnia znaczenie terminu <i>basen artezyjski</i></p> <p>³⁵₁₇wymienia endemity w Australii oraz na wyspach Oceanii</p> <p>³⁵₁₇przedstawia liczbę ludności i gęstość zaludnienia w Australii na podstawie mapy tematycznej i analizy danych statystycznych</p> <p>³⁵₁₇wymienia największe miasta Australii oraz wskazuje je na mapie</p>	<p>Uczeń:</p> <p>³⁵₁₇charakteryzuje środowisko przyrodnicze Australii i Oceanii</p> <p>³⁵₁₇charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Australii</p> <p>³⁵₁₇wymienia strefy klimatyczne w Australii</p> <p>³⁵₁₇charakteryzuje wody powierzchniowe Australii</p> <p>³⁵₁₇omawia czynniki przyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w Australii</p> <p>³⁵₁₇omawia występowanie surowców mineralnych w Australii na podstawie mapy tematycznej</p>	<p>Uczeń:</p> <p>³⁵₁₇wymienia cechy charakterystyczne poszczególnych typów klimatu w Australii na podstawie klimatogramów</p> <p>³⁵₁₇omawia strefowość roślinną w Australii na podstawie mapy tematycznej</p> <p>³⁵₁₇omawia bariery utrudniające zamieszkanie Australii</p> <p>³⁵₁₇charakteryzuje rdzennych mieszkańców Australii</p> <p>³⁵₁₇omawia cechy rolnictwa Australii na tle warunków przyrodniczych</p> <p>³⁵₁₇przedstawia znaczenie turystyki w rozwoju gospodarki Australii i Oceanii</p>	<p>Uczeń:</p> <p>³⁵₁₇wyjaśnia wpływ położenia Australii na klimat</p> <p>³⁵₁₇omawia zasoby wód artezyjskich i ich rolę w gospodarce Australii</p> <p>³⁵₁₇wyjaśnia, dlaczego Australia jest atrakcyjna dla imigrantów</p> <p>³⁵₁₇omawia znaczenie przemysłów przetwórczego i zaawansowanych technologii w rozwoju Australii</p>	<p>Uczeń:</p> <p>³⁵₁₇wykazuje zależność między klimatem a zasobami wód powierzchniowych w Australii</p> <p>³⁵₁₇wykazuje zależność pomiędzy rozmieszczeniem ludności a warunkami naturalnymi występującymi w Australii</p> <p>³⁵₁₇określa główne cechy gospodarki Australii na tle warunków przyrodniczych</p>
V. Obszary okołobiegunowe				
<p>Uczeń:</p> <p>³⁵₁₇określa położenie geograficzne obszarów okołobiegunowych</p> <p>³⁵₁₇wyjaśnia znaczenie terminów: <i>góra lodowa, pak lodowy, lądolód, lodowce szelfowe, nunataki</i></p> <p>³⁵₁₇wymienia gatunki roślin i zwierząt na obszarach Arktyki i Antarktyki</p> <p>³⁵₁₇wymienia surowce mineralne na obszarach Arktyki i Antarktyki</p> <p>³⁵₁₇wskazuje na mapie Antarktydy położenie polskiej stacji badawczej Henryka Arctowskiego</p>	<p>Uczeń:</p> <p>³⁵₁₇wymienia cechy środowiska przyrodniczego obszarów okołobiegunowych</p> <p>³⁵₁₇charakteryzuje klimat Arktyki i Antarktyki</p> <p>³⁵₁₇wymienia zagrożenia środowiska naturalnego obszarów polarnych</p>	<p>Uczeń:</p> <p>³⁵₁₇opisuje zjawisko dnia polarnego i nocy polarnej na obszarach okołobiegunowych</p> <p>³⁵₁₇charakteryzuje ludy zamieszkujące Arktykę oraz warunki ich życia</p> <p>³⁵₁₇opisuje warunki życia w polarnej stacji badawczej</p>	<p>Uczeń:</p> <p>³⁵₁₇porównuje środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki</p> <p>³⁵₁₇wyjaśnia, dlaczego Antarktyda jest największą pustynią lodową</p> <p>³⁵₁₇prezentuje osiągnięcia polskich badaczy obszarów okołobiegunowych</p> <p>³⁵₁₇wyjaśnia status prawny Antarktydy</p>	<p>Uczeń:</p> <p>³⁵₁₇omawia zmiany w środowisku przyrodniczym obszarów polarnych</p> <p>³⁵₁₇charakteryzuje cele oraz zakres badań prowadzonych w Arktyce i w Antarktyce na podstawie na podstawie dostępnych źródeł</p> <p>³⁵₁₇omawia wkład Polaków w badania obszarów polarnych na podstawie dostępnych źródeł</p>